

- + ఆర్థిక సంవత్సరం 2026లో జీడిపీ 6.3 నుంచి 6.8 శాతం మధ్య వృద్ధి చెందుతుంది అంచనా
- + 2025లో వాస్తవ జీడిపీ 6.4 శాతంగా అంచనా వేశారు. ఇది దశాబ్ద సగటుకు దగ్గరగా ఉంది.
- + 2025లో రియల్ 4 శాతం వృద్ధి చెందుతుంది అంచనా.
- + 2024, ఏప్రిల్-డిసెంబర్ లో రిటైల్ ద్రవ్యోల్పాదం 4.9 శాతానికి తగ్గింది.
- + 2026లో వినయోగదారుల ధరల ద్రవ్యోల్పాదం 4 శాతం లక్ష్యానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది.
- + 2024లో 5.7 శాతంగా ఉన్న సేవల ఎగుమతుల వృద్ధి 2025 ఏప్రిల్-నవంబర్ లో 12.8 శాతం పెరిగింది.
- + 2024 మొదటి ఏనిమిడి నెలల్లో స్థూల ఎఫ్డీఐ ప్రవాహాలు 47.2 బిలియన్ల (అమెరికా డాలర్లు) నుంచి 2025 ఇదే కాలంలో 55.6 బిలియన్లకు పెరిగాయి. ఇది 17.9 శాతం వృద్ధి.
- + 2024, డిసెంబర్ చివరి నాటికి ఫారెన్ 640.3 బిలియన్లు (అమెరికా డాలర్లు). ఇది 10.9 నెలల దిగుమతులు, సుమారు 90 శాతం విదేశీ రుణాన్ని కవర్ చేయడానికి సరిపోతుంది.
- + 2024, ఏప్రిల్-డిసెంబర్ లో మొత్తం ఎగుమతులు 6 శాతం పెరిగాయి.
- + ఎంఎస్ఎంఈలకు ఈక్విటీ ఫండింగ్ అందించేందుకు రూ. 50,000 కోట్లతో స్వాగతం భారత్ ఫండ్ ప్రారంభం.
- + 2025లో వ్యవసాయ రంగం 3.8 శాతం వృద్ధి.
- + 2024 ఖరీఫ్ ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి 1647.05 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు చేరుకుంటుంది అంచనా.
- + ఐదే గత సంవత్సరం కంటే 89.37 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు పెరిగింది.
- + వ్యవసాయాభివృద్ధికి హార్టికల్చర్, పశుసంపద, చేపల పెంపకం, కీలక రంగాలుగా మారాయి.
- + 2025లో పారిశ్రామిక రంగం వృద్ధి 6.2 శాతం.
- + 2021 నుంచి 2025 మధ్య సామాజిక సేవల వ్యయం వార్షిక వృద్ధి రేటు 15 శాతంగా నమోదైంది.
- + ప్రభుత్వ ఆరోగ్య వ్యయం 29 శాతం నుంచి 48 శాతానికి పెరిగింది. 2015 నుంచి 2022 మధ్య మొత్తం ఆరోగ్య వ్యయంలో అవుట్ ఆఫ్ పాకెట్ ఖర్చు వాటా 62.6 శాతం నుంచి 39.4 శాతానికి తగ్గింది.
- + 2017-18 (జూలై-జూన్)లో 6 శాతంగా ఉన్న నిరుద్యోగ రేటు 2023-24 (జూలై-జూన్)లో 3.2 శాతానికి తగ్గింది.
- + ప్రతికూల ఆర్థిఫీషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (ఏఐ) సామాజిక ప్రభావాలను తగ్గించడం కోసం ప్రభుత్వం, ప్రైవేట్ రంగం, విద్యార్థుల మధ్య సహకార కృషి అవసరం.
- + 2024లో ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ అన్ని ప్రాంతాల్లో స్థిరమైన, అసమాన వృద్ధిని కనబరిచింది సర్వే తెలిపింది. సరఫరా గొలుసు అంతరాయాలు, బలహీనమైన డిమాండ్ కారణంగా ప్రపంచ తయారీలో ముఖ్యంగా ఐరోపా, ఆసియాలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో మందగమనం ఒక గుర్తించదగిన ధోరణి. దీనికి భిన్నంగా సేవల రంగం మెరుగైన పనితీరును కనబరిచి, అనేక ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో వృద్ధికి తోడ్పడింది. చాలా ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో ద్రవ్యోల్పాదం ఒత్తిళ్లు తగ్గాయి. అయినప్పటికీ సేవల ద్రవ్యోల్పాదం స్థిరంగానే ఉంది సర్వే పేర్కొంది.
- + వృద్ధిలో ప్రతికూలతలను దృష్టిలో ఉంచుకుని 2026లో వాస్తవ జీడిపీ వృద్ధి 6.3-6.8 శాతం మధ్య ఉంటుంది సర్వే అంచనా వేసింది.

కేంద్ర ఆర్థిక సర్వే- 2024-25

- + 2047 నాటికి వికీసెట్ భారత్ ఆకాంక్షలను సాకారం చేయడానికి, భౌగోళిక-ఆర్థిక విచ్ఛిన్నం (జీఈఎఫ్), చైనా తయారీ నైపుణ్యం, ఇంధన పరివర్తన ప్రయత్నాల కోసం చైనాపై ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆధారపడటం వంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రపంచ వాస్తవాల నేపథ్యంలో భారతదేశ మధ్యకాలిక వృద్ధి దృక్పథాన్ని అంచనా వేయడం చాలా ముఖ్యం.
- + వ్యవస్థాగత క్రమబద్ధీకరణ ఒక కేంద్ర అంశంపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా అంతర్గత ఇంజిన్లు, దేశీయ వృద్ధి చోదకాలను పునరుజ్జీవింపజేయడానికి సర్వే ఒక మార్గాన్ని ముందుకు తెస్తుంది. ఇది వ్యక్తులు, సంస్థల వ్యాపారాలకు చట్టబద్ధమైన ఆర్థిక కార్యకలాపాలను సులభంగా కొనసాగించడానికి ఆర్థిక స్వేచ్ఛ నమూనాను అనుమతిస్తుంది. సంస్కరణలు, ఆర్థిక విధానం ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్ 2.0 కింద క్రమబద్ధమైన క్రమబద్ధీకరణపై ఉండాలని తద్వారా ఇది ఆచరణీయమైన మిట్టిల్స్ డౌన్ అంటే భారతదేశ ఎస్ఎంఈ రంగం సృష్టిని ప్రోత్సహిస్తుందని సర్వే పేర్కొన్నది.
- + 2024-25 ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం 2025 మొదటి అర్థభాగంలో వ్యవసాయ వృద్ధి స్థిరంగా ఉంది. రెండో త్రైమాసికం (Q2) 3.5 శాతం వృద్ధి రేటును నమోదు చేసింది.
- + మొత్తం ఖరీఫ్ ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి 2024-25లో రికార్డు స్థాయిలో 1647.05 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు (ఎల్ఎంటీ)గా అంచనా వేశారు. ఇది 2023-24లో పోలిన్స్ 5.7 శాతం ఎక్కువ, గత ఐదేళ్లలో సగటు ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి కంటే 8.2 శాతం ఎక్కువ.
- + 2025 ప్రథమార్థంలో పారిశ్రామిక రంగం 6 శాతం వృద్ధి చెందగా, 2025లో 6.2 శాతం వృద్ధి చెందుతుందని అంచనా వేసింది. మొదటి త్రైమాసికం (Q1)లో 8.3 శాతం బలమైన వృద్ధి నమోదైనప్పటికీ మూడు కీలక కారణాల వల్ల Q2లో వృద్ధి మందగించింది.
- + మొదటిది గమ్య దేశాల నుంచి బలహీనమైన డిమాండ్, ప్రధాన వాణిజ్య దేశాల్లో డూకుడు వాణిజ్య, పారిశ్రామిక విధానాల కారణంగా తయారీ ఎగుమతులు గణనీయంగా మందగించాయి.
- + రెండోది సగటు రుతుపవనాలు మిశ్రమ ప్రభావాలను చూపించాయి. ఫలితంగా వ్యవసాయాభివృద్ధి కనబరిచింది.
- + మూడోది గత, ప్రస్తుత సంవత్సరాల్లో సెప్టెంబర్, అక్టోబర్ మధ్య పండుగ సమయాల్లో వ్యత్యాసం 2025 రెండో త్రైమాసికంలో స్వల్ప వృద్ధి మందగమనానికి దారితీసింది. సేవల రంగం 2025లో మంచి పనితీరును కనబరుస్తుందని సర్వే పేర్కొంది. Q1, Q2లో గణనీయమైన వృద్ధి ఫలితంగా 2025లో ప్రథమార్థంలో 7.1 శాతం వృద్ధి నమోదైంది. 2024లో 5.7 శాతంగా ఉన్న సేవల ఎగుమతి వృద్ధి 2025, ఏప్రిల్-నవంబర్ లో 12.8 శాతానికి పెరిగింది.
- + ద్రవ్యోల్పాదం విషయానికి వస్తే రిటైల్ ద్రవ్యోల్పాదం 2024లో 5.4 శాతం నుంచి 2024 ఏప్రిల్-డిసెంబర్ నాటికి 4.9 శాతానికి తగ్గిందని సర్వే పేర్కొంది. కన్స్ట్రూమర్ ఫుడ్ ప్రైస్ ఇండెక్స్ (సీఎఫ్పీఐ) ద్వారా కొలిచే ఆహార ద్రవ్యోల్పాదం 2024లో 7.5 శాతం నుంచి 2025లో (ఏప్రిల్-డిసెంబర్) 8.4 శాతానికి పెరిగింది. ప్రధానంగా కూరగా

యలు, పప్పుధాన్యాలు వంటి కొన్ని ఆహార పదార్థాల ధరలు పెరిగాయి.

- + ఆర్బీఐ, ఐఎంఎఫ్ ప్రకారం 2026లో భారత వినయోగదారుల ధరల ద్రవ్యోల్పాదం క్రమంగా 4 శాతం లక్ష్యానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది.
- + యూనియన్ మొత్తం వ్యయంలో ఒక శాతంగా మూలధన వ్యయం (Capex 2021 నుంచి 2024 వరకు) మెరుగుపడింది. సార్వత్రిక ఎన్నికల అనంతరం 2024, జూలై-నవంబర్ మధ్య కాలంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ వృద్ధి రేటు 8.2 శాతం పెరిగిందని సర్వే తెలిపింది.
- + 2024, ఏప్రిల్-నవంబర్ మధ్య స్థూల పన్ను ఆదాయం (జీటీఆర్) 10.7 శాతం పెరిగినప్పటికీ, రాష్ట్రాలకు నికరంగా కేంద్రం నిలుపుకున్న పన్ను ఆదాయం పెద్దగా పెరగలేదని సర్వే పేర్కొంది.
- + 2024, ఏప్రిల్ నుంచి నవంబర్ వరకు రాష్ట్రాల రెవెన్యూ వ్యయం 12 శాతం పెరిగింది. సబ్సిడీలు, నిబద్ధత కలిగిన అప్పులు వరుసగా 25.7 శాతం, 10.4 శాతం వృద్ధిని నమోదు చేశాయి.
- + క్షీణిస్తున్న ఆస్తుల లోపాలు, బలమైన మూలధన బడ్జెట్, బలమైన నిర్వహణ పనితీరు బ్యాంకింగ్ రంగంలో స్థిరత్వానికి కారణమని సర్వే పేర్కొంది. బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలో స్థూల నిరర్థక ఆస్తులు స్థూల రుణాలు, అడ్వాన్సుల్లో 12 ఏళ్ల కనిష్ట స్థాయి 2.6 శాతానికి తగ్గాయి. డెడ్వూల్డ్ కమర్షియల్ బ్యాంకుల ది క్యాపిటల్-బు-రిస్క్-వెయిటెడ్ అసెట్స్ రేషియో (సీఆర్ఐఆర్) 2024, సెప్టెంబర్ నాటికి 16.7 శాతంగా ఉందని సర్వే తెలిపింది.
- + 2024, ఏప్రిల్-డిసెంబర్ లో భారతదేశ వాణిజ్య ఎగుమతులు 1.6 శాతం పెరిగాయని పేర్కొంది.
- + సరకుల దిగుమతులు 5.2 శాతం పెరిగాయి. భారతదేశ బలమైన సేవల ఎగుమతులు ప్రపంచ సేవల ఎగుమతుల్లో ఏడో అతిపెద్ద వాటాను సాధించడానికి కారణమయ్యాయి.
- + సేవల వాణిజ్య మిగులుతో పాటు విదేశాల నుంచి రెమిట్టెన్సులు ప్రైవేట్ బదిలీల ఆరోగ్యకరమైన నికర ప్రవాహానికి దారితీశాయి. ఓఈసీడీ ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో ఉద్యోగాల కల్పన పెరగడంతో ప్రపంచంలో రెమిట్టెన్సుల రూపంలో భారత్ అగ్రస్థానంలో నిలిచింది. ఈ రెండు అంశాలు కలిసి 2025 రెండో త్రైమాసికంలో భారత కరెంట్ ఖాతా లోటు (సీఎఫ్డీ) జీడిపీలో 1.2 శాతంగా ఉండేలా చూశాయి. స్థూల విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల ప్రవాహం 2025లో పునరుద్ధరణను నమోదు చేసింది. 2024 మొదటి ఏనిమిడి నెలల్లో 47.2 డాలర్ల నుంచి 2025 ఇదే సంవత్సరంలో 55.6 బిలియన్లకు పెరిగింది. ఇది 17.9 శాతం వృద్ధి అని సర్వే తెలిపింది.
- + స్థిరమైన మూలధన ప్రవాహం ఫలితంగా భారతదేశ విదేశీ మారక నిల్వలు 2024, జనవరి చివరి నాటికి 616.7 బిలియన్ డాలర్ల నుంచి 2024, సెప్టెంబర్ నాటికి 704.9 బిలియన్ డాలర్లకు పెరిగిందని, 2025, జనవరి 3 నాటికి 634.6 బిలియన్ డాలర్లకు పెరిగిందని సర్వే పేర్కొంది.
- + భారత ఫారెన్ నిల్వలు 90 శాతం విదేశీ రుణాన్ని కవర్ చేయడానికి, పది నెలలకు పైగా దిగుమతి కవరేజీని అందించడానికి సరిపోతాయి. తద్వారా బాహ్య బలహీనతల నుంచి రక్షణ కల్పిస్తాయి.
- + ఉపాధి రంగంలో మంచి పనితీరును కొనసా

- 0.284కు పడిపోయింది).
- + పాఠశాల విద్యారంగం విషయానికొస్తే జాతీయ విద్యావిధానం 2020 లక్ష్యాలను వివిధ కార్యక్రమాలు, పథకాల ద్వారా చేరుకునే దిశగా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది. ఈ సర్వే ప్రకారం సమగ్ర శిక్షణ అభియాన్, డిక్షన్, స్టార్ట్, పరఫ్, పీఎం టీ, ఉల్లాస్, పీఎం పోషణ మొదలైనవి ఉన్నాయి.
- + 2015 నుంచి 2022 మధ్య దేశ మొత్తం ఆరోగ్య వ్యయంలో ప్రభుత్వ ఆరోగ్య వ్యయం వాటా 29 శాతం నుంచి 48 శాతానికి పెరిగిందని సర్వే పేర్కొంది. ఇదే సమయంలో మొత్తం ఆరోగ్య వ్యయంలో అవుట్ ఆఫ్ పాకెట్ ఖర్చు వాటా 62.6 శాతం నుంచి 39.4 శాతానికి తగ్గింది.
- + మైక్రో, స్మాల్ అండ్ మీడియం ఎంటర్ప్రైజెస్ (ఎంఎస్ఎంఈ) సెక్టార్ భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో అత్యంత శక్తిమంతమైన రంగంగా ఆవిర్భవించిందని సర్వే పేర్కొంది. ఎంఎస్ఎంఈలకు ఈక్విటీ ఫండింగ్ అందించేందుకు ప్రభుత్వం రూ. 50,000 కోట్ల సెల్ఫ్ రిలియంట్ ఇండియా ఫండ్ విత్ ఐ కార్పొరేషన్ ప్రారంభించింది.
- + అధిక నియంత్రణ భారాలను తగ్గించడం ద్వారా వ్యాపారాలు మరింత సమర్థవంతంగా మారడానికి, ఖర్చులను తగ్గించడానికి, కొత్త వృద్ధి అవకాశాలను తెరవడానికి ప్రభుత్వాలు సహాయపడతాయని సర్వే పేర్కొంది. నిబంధనలు సర్వేలో అన్ని నిర్వహణ నిర్ణయాల వ్యయాన్ని పెంచుతాయని ఆర్థిక సర్వే పేర్కొంది. రాష్ట్రాలు వాటి వ్యయ సమర్థత కోసం నిబంధనలను క్రమపద్ధతిలో సమీక్షించడానికి మూడు దశల ప్రక్రియను సూచించింది. క్రమబద్ధీకరణ కోసం ప్రాంతాలను గుర్తించడం, నిబంధనలను ఇతర రాష్ట్రాలు, దేశాలతో అంతర్జాతీయంగా పోల్చడం, వ్యక్తిగత సంస్థలపై ఈ ప్రతి నిబంధనల ఖర్చును అంచనా వేయడం వంటి చర్యలున్నాయి. ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్ (ఈవోడీబీ) 2.0 అనేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని కార్యక్రమంగా ఉండాలని సర్వే పేర్కొంది. ఈవోడీబీ తదుపరి దశలో ప్రమాణాలు, నియంత్రణలను సరళీకరించడం, అమలుకు చట్టపరమైన రక్షణలను ఏర్పాటు చేయడం, టారిఫ్, ఫీజులను తగ్గించడం, రిస్క్ ఆధారిత నియంత్రణను వర్తింపజేయడంపై రాష్ట్రాలు కొత్త పునాదిని విచ్ఛిన్నం చేయాలని పేర్కొంది.
- + 2026లో భారత ఆర్థికవహకాలు సమతుల్యంగా ఉన్నాయని సర్వే స్పష్టం చేసింది. పెరిగిన భౌగోళిక, వాణిజ్య ఆనిశ్చితులు, కమోడిటీ ధరల వాక్యేత వ్యక్తిగతల తలు. దేశీయంగా ప్రైవేట్ క్యాపిటల్ గూడ్స్ రంగానికి చెందిన ఆర్డర్ బుక్ ను స్థిరమైన పెట్టుబడి పికెప్ లోకి అనువదించడం, వినయోగదారుల విశ్వాసంలో మెరుగుదల, కార్పొరేట్ వేతన పెంపు వృద్ధిని ప్రోత్సహించడంలో కీలకం.
- + వ్యవసాయాభివృద్ధి పుంజుకోవడం, ఆహార ద్రవ్యోల్పాదం తగ్గముఖం పట్టడం, స్థిరమైన స్థూల ఆర్థిక వాతావరణంతో గ్రామీణ డిమాండ్ సమీప వృద్ధికి ఊతమిచ్చింది. మొత్తమ్మీద భారతదేశం తన మధ్యకాలిక వృద్ధి సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడానికి క్షేత్రస్థాయి నిర్మాణాత్మక సంస్కరణలు, నియంత్రణల ద్వారా తన ప్రపంచ పోటీతత్వాన్ని మెరుగుపరచుకోవాలి.

వన్నాల శ్రవణ్ కుమార్
ఎకనామిక్స్ సాక్షి.
9866709280
హైదరాబాద్